

Renkajoki ja padot – toiveissa esteettömyys

Suvi Mäkelä
Vesistöasiantuntija

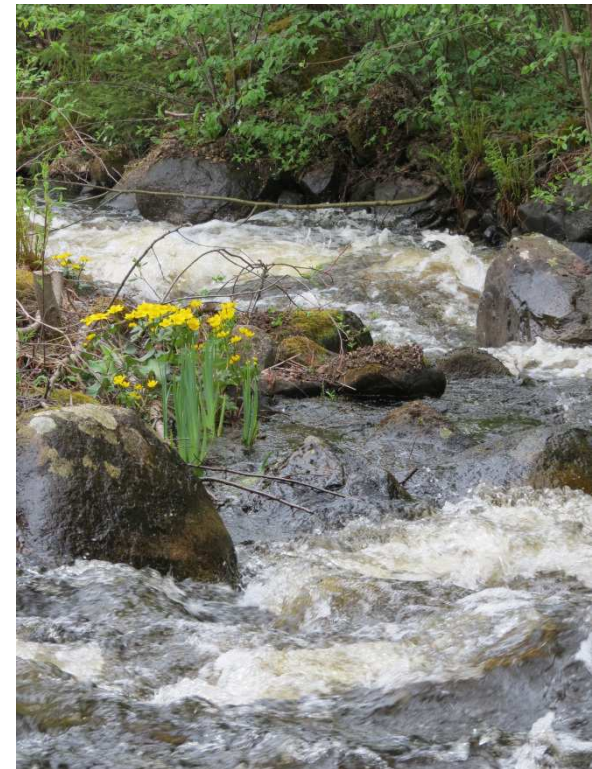
Esityksen sisältö:

- Renkajoen ja sen valuma-alueen ominaisuuksia
- Renkajoen padot
- Renkajoki vaellusesteettömäksi?

Valtakunnallisia vesienhoitotavoitteita

Säätöselälypatojen muutokset

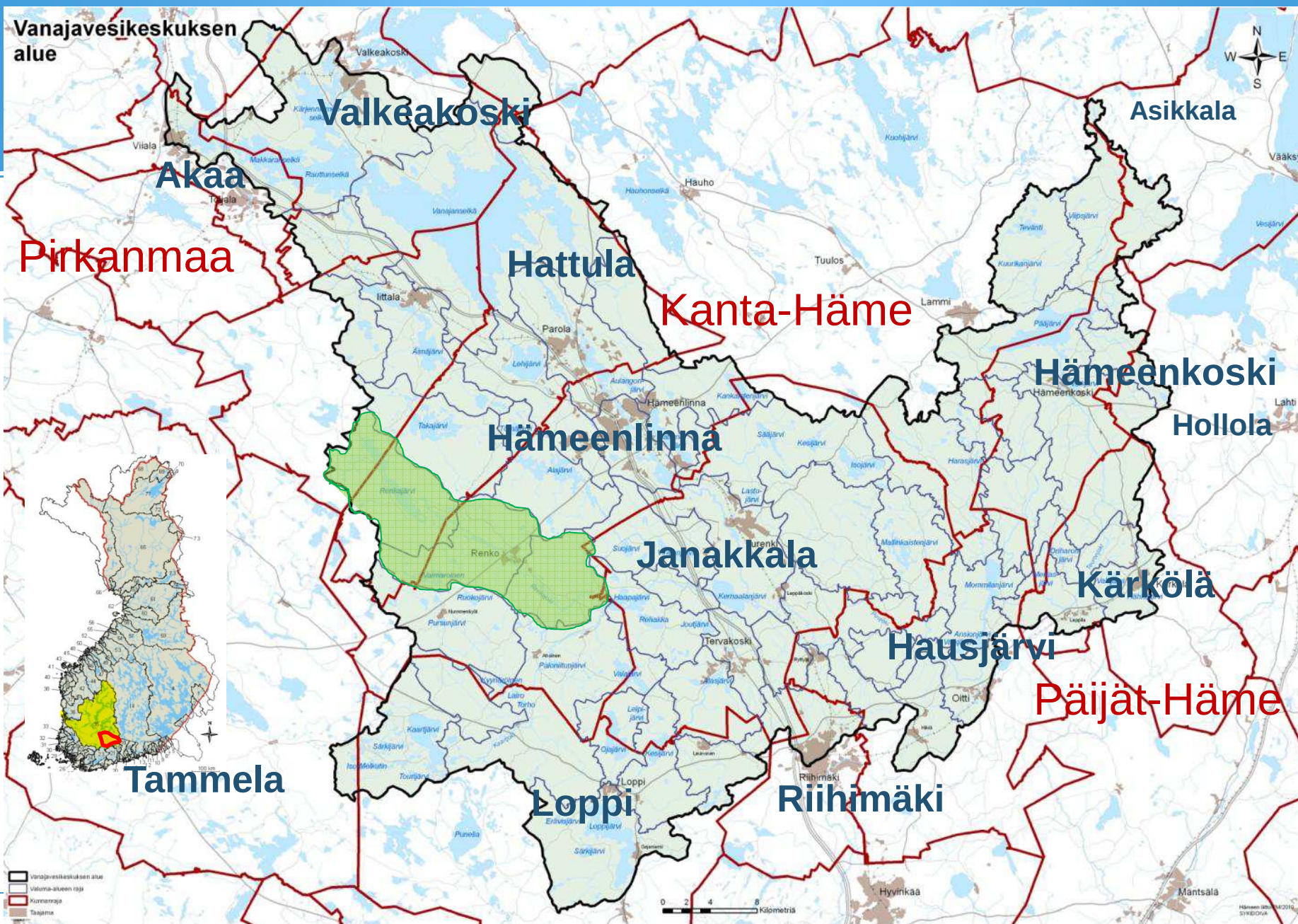
- Tavoite
- Rakenteet
- Tähän mennessä tapahtunutta
- Mitä jatkossa?

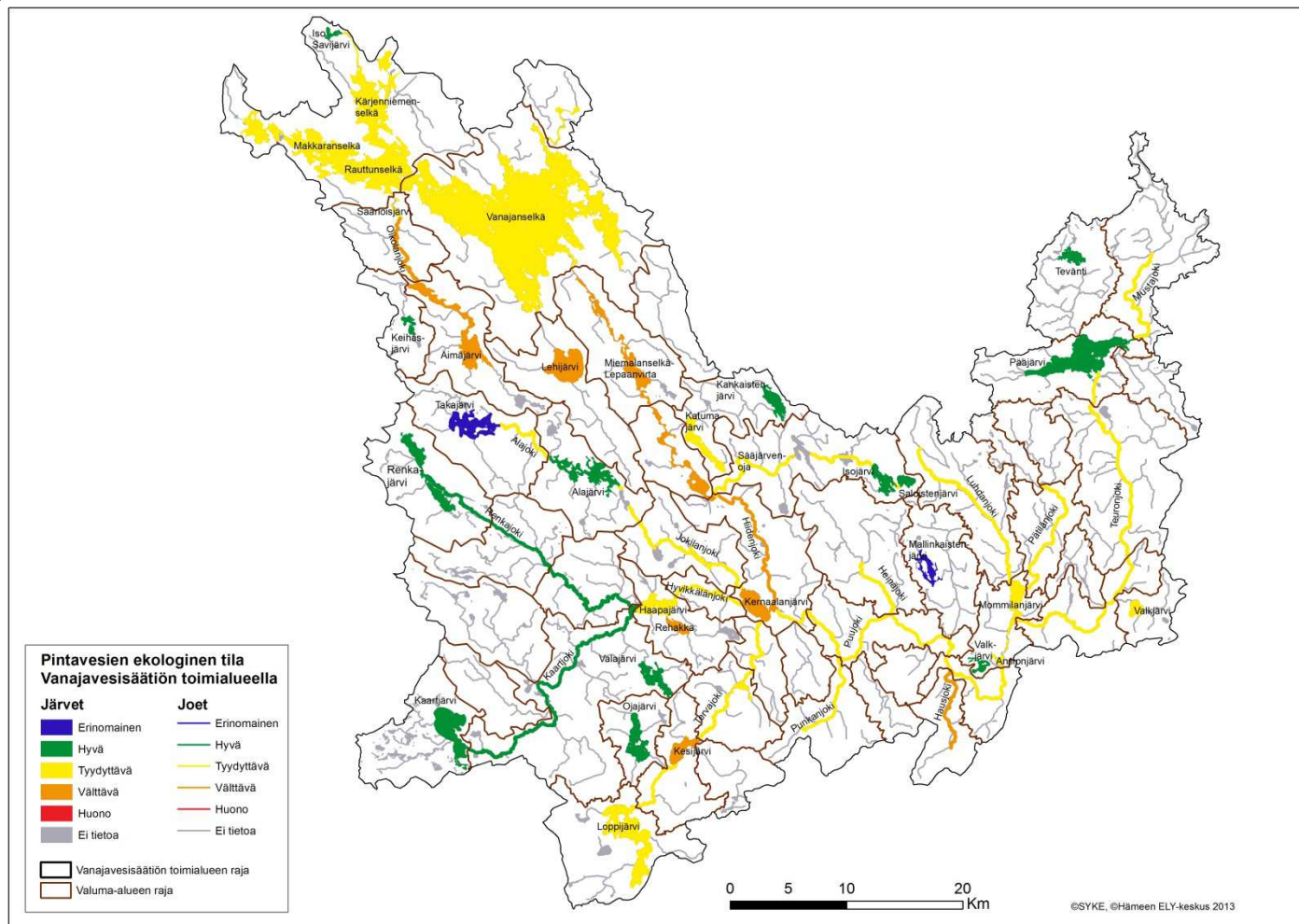
Renkajoki, perustiedot

Renkajoki-Haapajärvi

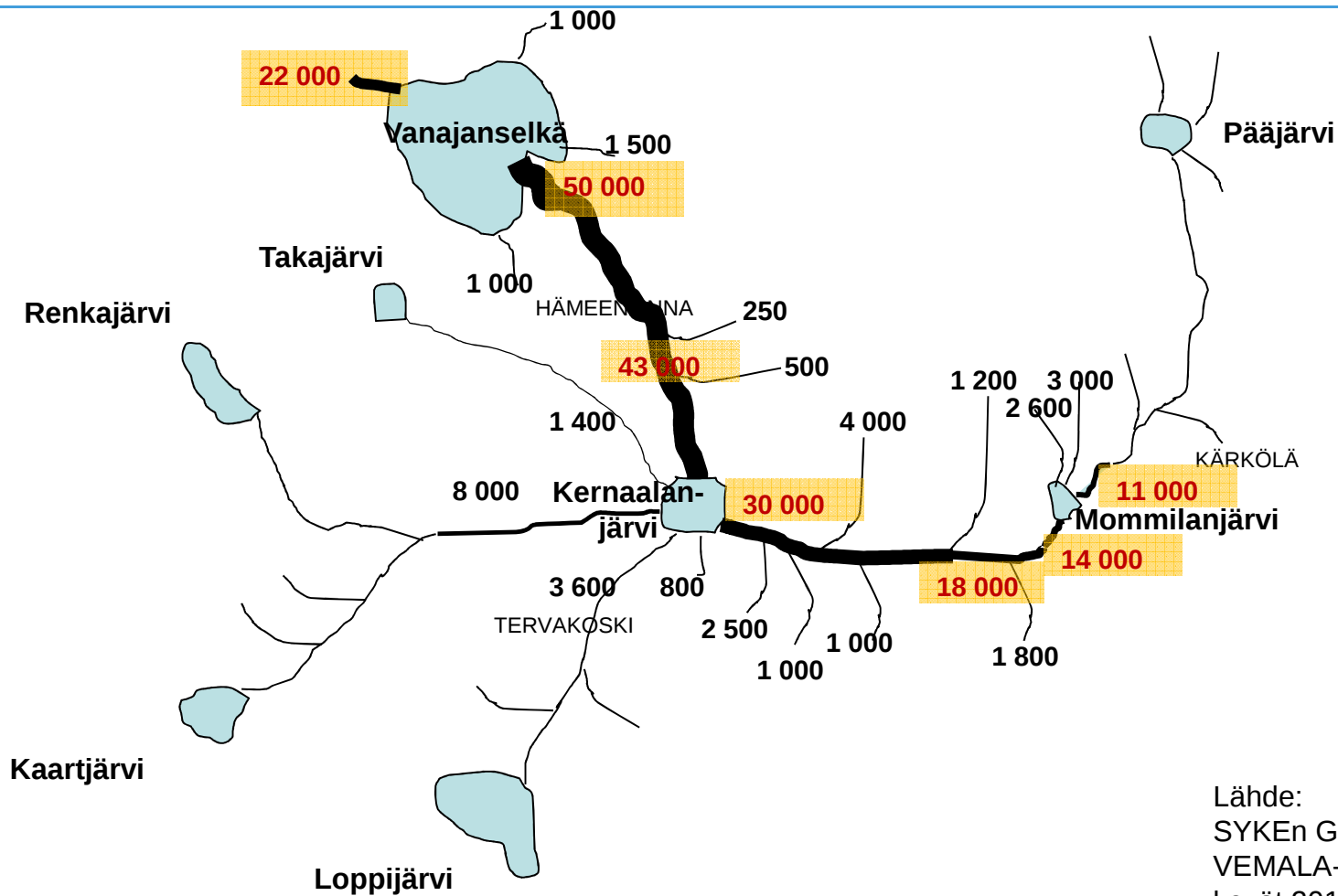
- 41 m pudotuskorkeus (+122,2 - +81,2 m N2000)
- 24 km
- 7 säädettävää patoa; myllyjä, sahoja, pärehöyliä
- Uittohistoria -> jokiuoman perkaamiset ja uittorännit
- 187 km² valuma-alue
- Virtaamavaihtelut:
 - Vahteristo 0,02 m³/s – 4 m³/s
 - Hiitta 0,02 m³/s – 4 m³/s
 - Kuittila 0,02 m³/s – 4,9 m³/s
- Veden laatu hyvä; humusvaikutteista, vähä-keskiravinteista
- Tavanomainen kalasto; taimenen vähäistä lisääntymistä

Vesistöjen ekologinen luokitus 2013

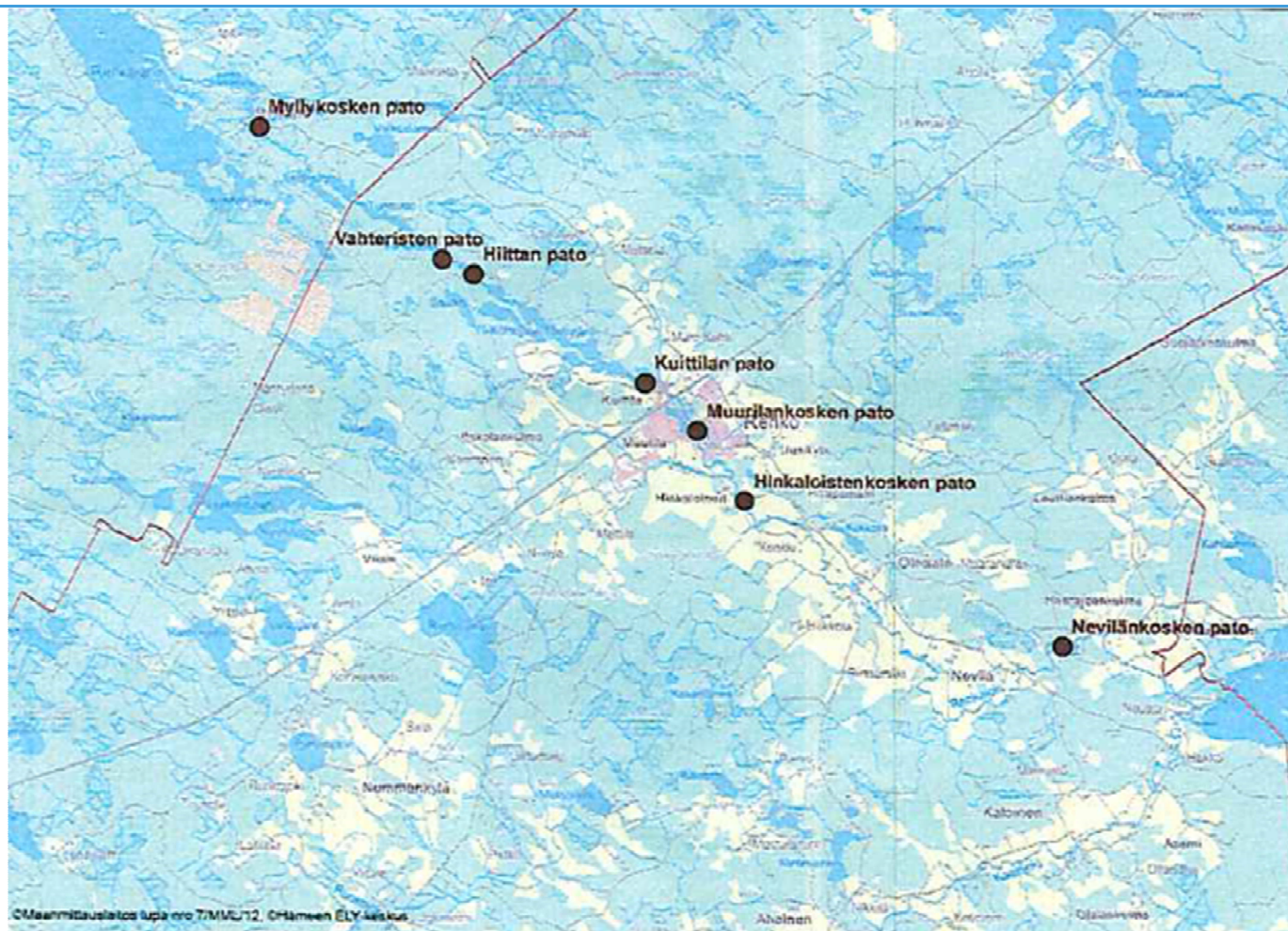

Fosforia kg/v

Lähde:
SYKEN GisBloom-hanke,
VEMALA-malli,
kevät 2013

Renkajokivarren padot

Myllykoski

Vahteristo

Hiitta

Kuittila

Nevilä

Valtakunnallisia tavoitteita ja strategioita

EU:n Vesipolitiikan puitedirektiivi

- > Laki ja asetus vesienhoidosta
- > Vesienhoidon suunnitteluprosessi ELY-keskuksissa 2. kierros
- > Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelma ja Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelema

Kalatiestrategia (MMM)

Kalatiestrategian tärkeimpänä tavoitteena on uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalakantojemme elinvoimaisuuden vahvistaminen. Tämä mahdollistuu kestävimällä tavalla vaellusyhteyden palauttamisella ja muilla luontaista lisääntymiskiertoa tukevilla toimenpiteillä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää vesistöstä ja kalakannasta riippuen useiden toimenpiteiden keinovalikoimaa, jossa kalatiet ovat yhtenä keskeisenä osana. Kalateiden mahdollistama vaelluskalojen nousu jokeen luo edellytyksiä myönteisten yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaikutusten kehittymiselle sekä kestävä kalastuksen järjestämiselle. Kalatiestrategialla pyritään myös selkeyttämään kalateiden tarpeen

Renkajoki vaellusesteettömäksi?

RUOKOLAINEN, RAJALA: VANAJAVEDEN REITIN YLÄOSIEN
VAELLUSESTE- JA KUNNOSTUSMAHDOLLISUUSSELVITYS
2006.

EKOLOGINEN LUOKITTELU -> RENKAJÄRVI OLISI **ERINOMAINEN** JOS
VAELTAVAT KALAT PÄÄSISIVÄT SIIRTYMÄÄN JOEN JA JÄRVIEN
VÄLILLÄ LISÄÄNTYMIS- JA SYÖNNÖSALUEILLE. -> VAIKUTUKSET MM.
KIINTEISTÖJEN ARVOON?!

PAIKALLINEN TAIMENKANTA, KALAT JÄÄVÄT PIENIKOKOISIKSI.

MYLLYKOSKI*, MUURILA JA HINKALOINEN OK
NEVILÄ PIENILLÄ KORJAUKSILLA

PATORAKENTEIDEN YLLÄPITO VASTUU SÄÄNNÖSTELYLUVAN
HALTIJALLA, VANHENEVAT PADOT

Renkajoki vaellusesteettömäksi?

Nykyään säännöstelyllä ei taloudellista merkitystä – ei voimatuotantoa eikä uittoa.

Säännöstelyyn liittyvät velvoitteet eivät häviä.

Luvat ovat pääosin vanhoja ja perustuvat ”menneen maailman” tilanteisiin.

Säännöstely nykyisellään palvelee vain virkistyskäyttöä ja vesialtaiden pinnan pitämistä sopivilla tasoilla.

Luukullisten patojen korvaaminen luonnonmukaisella pohjapatorakenteella ei vaadi (juurikaan) huolto- ja kunnostustyötä ja hoitaa pinnankorkeuden säädön itse.

Jokiuoman raivaus edelleen jokaisen maanomistajan vastuulla.

Mitä on tapahtunut tähän mennessä?

Aloite Kuittilankoskelta Hämeen ELYn -> Vanajavesikeskus mukaan pohtimaan 2012.

Maastokatselmus (kaikki em. padot) -> ajatuksen esittely omistajille 2012

Suunnitelman laadinnan kilpailutus, hankinta, rahoituskuviot

Suunnitelmien laatiminen (FCG/ Markku Vähäkäkelä); Vahteristo, Hiitta ja Kuittila

Suunnitelmaluonnosten esittely patojen omistajille...

...ja sen jälkeen yleisölle+tiedotusvälineille

Suunnitelmien viimeistely

Aluehallintoviraston lupaprosessi (Hiitta ja Kuittila) ja lupamaksut

Mitä jatkossa?

Hiittan ja Kuittilan patojen lupakäsittely

- Lupamaksujen rahoittaminen
- Lupaehdot?
- Vahteristo?

Rakentamisen rahoittaminen

- Rahoitusmallin sovittaminen; valtion rahoitusta, Leader-rahaa, hankkeita, yksityisrahoitusta, kunnat, firmasponsorointia, muita mahdollisuuksia?

Aikataulu

- Lupakäsittely nopeimillaankin n. 1 v
- Rahoituskuviot? -> 2015...

Jos unelma toteutuu...

Kaikki Renkajoen säännöstelypadot on korvattu pohjapadoilla ja/tai kalatiellä.

Taimen ja muut vaeltavat kalat pääsevät esteettä siirtymään joen lisääntymisalueelta järviin syömään ja kasvamaan.

Kestävään kalastamiseen paremmat edellytykset.

Renkajärvi luokiteltu ”erinomaiseksi” ekologiselta tilaltaan.

Maisemahyödyt (ainakin Kuittila) -> koskimaiset paikat näyttäviä retkikohteita + muut elinympäristöhyödyt.

AVIn lupamaksut alenevat yleishyödyllisissä hankkeissa, sillä Renkajoki on toiminut hyvänä esimerkkinä hankkeesta, jossa nykymaksut koetaan kohtuuttomiksi.

Kiitos!

